

ชื่อ เรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ   ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพาดูรไปรับวัคซีนชั้นพื้นฐานของมารดา
 หมู่บ้านอรุโณทัย ตำบล เมืองนะ อำเภอ เชียงดาว
 จังหวัด เชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน   นางพัชโรบล ภาคประทาน

สาขารณสุศาสตร์มหาบัณฑิต   สาขารณสุศาสตร์

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

อาจารย์ นพ. สมศักดิ์	ธรรมดิติวัฒน์	ประธานกรรมการ
อาจารย์ สมโพธิ	บวรสิน	กรรมการ
อาจารย์ นพ. พงศ์เทพ	วิวรรธนะ เดช	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความรู้ของมารดา เกี่ยวกับการสร้าง เสริมภูมิคุ้มกันโรค การพาดูรไปรับวัคซีนชั้นพื้นฐาน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพาดูรไปรับวัคซีน ตลอดจนความแตกต่างระหว่างความรู้ของมารดาที่บุตรได้รับวัคซีนครบชุด และไม่ครบชุด ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของมารดากับความรู้ของมารดา ในเรื่องการสร้าง เสริมภูมิคุ้มกันโรค และระหว่างการนัดหมายมารดากับการพาดูรไปรับวัคซีน เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ ประชากรตัวอย่างได้แก่ มารดาที่มีบุตรอายุ 1-3 ปี ที่อาศัยในหมู่บ้านอรุโณทัย ตำบล เมืองนะ อำเภอ เชียงดาว จังหวัด เชียงใหม่ จำนวน 92 คน ซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อย (ชาวจีนฮ่ออพยพ) และมีปัญหาในการเร่งรัดงานสร้าง เสริมภูมิคุ้มกันโรควิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติแจกแจงความถี่ และร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ unpaired t-test และ ไค-สแควร์ (Chi-square)

ผลการศึกษาพบว่า

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ในเรื่องการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะความรู้เรื่องชนิดวัคซีน และจำนวนของวัคซีน มีความรู้ถูกต้องเพียงร้อยละ 6.6 และ 14.1

ในด้านปัจจัยที่ส่งเสริม และชี้แนะให้มารดาพาบุตรไปรับวัคซีนนั้นพบว่า เจ้าหน้าที่สาธารณสุข มีบทบาทมากที่สุดถึงร้อยละ 70.0

สำหรับการพาบุตรไปรับวัคซีนขึ้นพื้นฐานนั้น พบว่ามีเด็กเพียงร้อยละ 21.7 เท่านั้นที่ได้รับวัคซีนครบชุด ส่วนอัตราขาดการรับวัคซีนในแต่ละเข็มนั้นพบค่อนข้างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอัตราขาดการรับวัคซีน บีซีจี- หนัด นั้นสูงถึงร้อยละ 21.3

การศึกษาความแตกต่างระหว่างความรู้ของมารดาที่พาบุตรไปรับวัคซีนครบชุด กับมารดาที่ไม่พาบุตรไปรับวัคซีนครบชุดนั้น พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนการทดสอบความสัมพันธ์ด้วยไค-สแควร์ระหว่างระดับการศึกษาของมารดา กับความรู้ของมารดาในเรื่องการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค และระหว่างการนัดหมายมารดาจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข กับการพาบุตรไปรับวัคซีน พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผู้วิจัยได้เสนอแนะ แนวทางการเร่งรัดอัตราความครอบคลุมของการรับวัคซีนในชนกลุ่มน้อย (ชาวจีนฮ่อ) โดยปรับปรุงกลวิธี และสื่อภาษาให้เหมาะสมกับประชากรรวมทั้งเน้นบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุข ในการหาข้อมูลเด็กเกิดใหม่ในหมู่บ้าน เพื่อแจ้งเจ้าหน้าที่ และสิ่งสำคัญที่สุดคือบทบาทของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในการนัดหมายมารดาให้พาบุตรมารับวัคซีนให้ครบชุดตลอดจนการให้บริการ และติดตามผู้ที่ขาดการรับวัคซีน

Independent Study Title   **Factors Influencing Acceptance of Basic Immunization Program Among Mothers In Arunotai Village, Tambon Moang - Na, Chiang Dao District, Chiang Mai Province**

Author   **Mrs. Patcharobon Natpratan**

Master of Public Health   **Public Health**

Examining Committee :

Dr. Somsak Thamthitiwat	Chairman
Mr. Sompoth Borwornsin	Member
Dr. Phongthep Wiwathanadej	Member

Abstract

This study aims to describe the mothers' knowledge of the immunization program and the factors influencing the acceptance of this program. The difference in knowledge between mothers fully accepting the program and those not fully accepting the program will be evaluated. The relationship between education level, knowledge of immunization, and successful vaccination will be described. A sample of 92 mothers from Arunotai village tambon Muang - Na, Chiangdao district, Chiangmai, representing the Yunnanese minority group, were chosen by the multi-stage random sampling method. Interviews were conducted on mothers with infants, ages one to three

years old . The data was analysed and presented in percentage, mean, standard deviation and tested using unpaired t test and chi-square test.

The results reveal that the mothers' knowledge of the vaccination program and the types of vaccine was very low, 6.6% and 14.1% respectively. Health workers played an important role in influencing the acceptance of vaccination in mothers (70.0%).

The immunization coverage was 21.7% and the dropout rate with the BCG to measles vaccination was 21.3% . The study also found a significant difference between the knowledge of mothers fully accepting the program and mothers not fully accepting the program ($p < 0.05$).

The mothers' level of education related directly to their knowledge of the immunization program ($p < 0.001$) . Also, there was a significant relationship between appointments scheduled by health workers and the mothers' acceptance of the vaccination ($p < 0.001$).

The author suggests several ways to increase the immunization coverage in the village. Health education materials should be crafted to better address Yunnanese mothers. Village health volunteers should assist in collecting the number of newborns delivered at home and reporting their findings to the health workers. Health workers in the health centers should play the crucial role of scheduling vaccination appointments, administering the vaccinations, and providing follow up on those who discontinue the vaccination program.